

PLAN
ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI

WSZECHŚWIĘTE

Na lata 2009 - 2015

OPRACOWANIE:
Marzena Urban – Żelazowska
Przy współpracy pracowników
Urzędu Gminy w Sadowiu

Wszechświęte, luty 2009

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
1. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO	7
1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	7
1.2. DEMOGRAFIA	8
1.3. BEZROBOCIE	9
1.4. GOSPODARKA	10
1.5. ROLNICTWO	10
1.6. OŚWIATA	13
1.7. ZDROWIE	15
1.8. POMOC SPOŁECZNA	15
1.9. BEZPIECZEŃSTWO	15
1.10. UWARUNKOWANIA KULTUROWE	16
1.11. SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA	17
1.12. UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE.....	18
1.13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	21
1.13.1. KOMUNIKACJA	21
1.13.2. WODOCIĄGI, KANALIZACJA I OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW	22
1.13.3. GOSPODARKA ODPADAMI	22
1.13.4. GAZOWNICTWO	22
1.13.5. ELEKTROENERGETYKA	22
1.13.6. TELEKOMUNIKACJA	22
1.13.7. CIEPŁOWNICTWO	22
1.14. ŚRODOWISKO NATURALNE	23
1.14.1. GLEBY.....	23
1.14.2. KLIMAT.....	23
2. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI WSZECHŚWIĘTE	23
3. ANALIZA SWOT MIEJSCOWOŚCI WSZECHŚWIĘTE	25
3.1. ANALIZA SWOT	25
3.2. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY SWOT	27
4. PLAN DZIAŁAŃ	29
5. OPIS ZADAŃ I UZASADNIENIE CELÓW ICH REALIZACJI.....	36
6. ODBIORCY DZIAŁAŃ ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI W PLANIE ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.....	42
7. KOSZTY IREALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH.....	43
8. ZAPLANOWANE DO REALIZACJI ZADANIA TZW. „NIE INWESTYCYJNE”	44
9. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WSZECHŚWIĘTE (W LATACH).....	45
10. REALIZACJA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WSZECHŚWIĘTE.....	46
PODSUMOWANIE.....	50
SPIS WYKRESÓW.....	51
SPIS RYSUNKÓW.....	51
SPIS TABEL.....	51
SPIS FOTOGRAFI.....	51

WSTĘP

Odnowa wsi jest ważną, napędową siłą rozwoju obszarów wiejskich, skutecznie przeobrażającą tereny nią objęte i stanowiącą istotny składnik procesów rozwojowych na poziomie lokalnym i regionalnym. Odnowa wsi to proces kształtowania warunków życia ludzi na obszarach wiejskich, którego animatorem i podmiotem jest społeczność lokalna. Oddziałuje ona na standard życia i jego jakość oraz źródła utrzymania mieszkańców, jednocześnie zachowując tożsamość wsi wyrażającą się wartościami życia wiejskiego, wzmacnianiem i rozwojem dziedzictwa duchowego, kulturowego i materialnego wsi. W procesie odnowy wsi bardzo mocno podkreśla się potrzebę dokonania zasadniczej zmiany w mentalności mieszkańców wsi z pasywnego odbioru procesów sterowanych z zewnątrz na postawy polegające na kreatywnych i uporządkowanych działaniach, polegających na wzięciu odpowiedzialności za swoje bezpośrednie otoczenie, jak również za przyszłość swojej społeczności.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” Oś III działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
  - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
  - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
3. budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;

5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
6. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Wszechświęte jest obszar tej miejscowości. Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest przy udziale przedstawicieli gminy z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej progospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonałe uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

1. plan umożliwi efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe;
2. zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwi stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej;
3. dokument umożliwi zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości, poprzez otwartą dyskusję pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna;
4. tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości, a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Plan Odnowy Miejscowości Wszechświęte jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji, w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

Projekt wprowadzonych do Planu zadań powstał w oparciu o wytyczne środowiska lokalnego i konsultacji społecznych.

Udział społeczny w procesie tworzenia Planu Odnowy Miejscowości Wszechświęte

Bardzo ważnym elementem procesu tworzenia Planu Odnowy Miejscowości Wszechświęte było jego wysokie nasycenie udziałem społecznym. Począwszy od pierwszych spotkań na terenie miejscowości, aż do uchwalenia Planu na Zebraniu Wiejskim w dniu 25 II 2009 r. dało się odczuć niezmiernie duże zaangażowanie mieszkańców Wszechświętych.

**Fotografia Nr 1. Prezentacja projektu POM na Zebraniu Wiejskim we Wszechświętych – 25 II 2009 r.
Na zdjęciu od lewej: Marek Czarnecki (*Komendant Gminny OSP w Sadowiu.*), Stanisław Olszański (*Wójt Gminy Sadowie*), Marzena Urban – Żelazowska (*Autor POM, Dyrektor GOK w Sadowiu*)
Fot. Urząd Gminy w Sadowiu**

Działania inwestycyjne zapisane w harmonogramie realizacji POM są przede wszystkim wynikiem oddolnej inicjatywy społeczności Wszechświętych. Podczas szeregu spotkań i badania ankietowego wspólnie zostały zdefiniowane zagadnienia ograniczające rozwój miejscowości. Wspólnie także pracowano nad misją i celami.

**Fotografia Nr 2. Uczestnicy Zebrania Wiejskiego we Wszechświętych – 25 II 2009 r.
Fot. Marzena Urban - Żelazowska**

Daje to podstawę do stwierdzenia, że powstały dokument ma ogromną szansę powodzenia oraz, że odpowiada on na realne problemy występujące na terenie miejscowości. Ponieważ powstał on „dla” i „dzięki” mieszkańcom, a rozwiązania w nim zawarte są wynikiem ich pomysłów i przemyśleń, jasne jest, że będą się oni także czynnie włączali w jego proces wdrażania, jak również w przyszłości gromadnie korzystali z pozytywnych aspektów jego realizacji.

**Fotografia Nr 3. Zebrania Wiejskie we Wszechświętych – 25 II 2009 r.
Fot. Marzena Urban - Żelazowska**

W czasie procesu tworzenia Planu Odnowy Miejscowości Wszechświęte wykorzystano następujące metody dowodzące szerokiego udziału społecznego:

- badanie ankietowe,
- spotkania konsultacyjno – strategiczne, a w ich trakcie:
  - dyskusję wielokrotną,
  - burzę mózgów,
  - obserwację uczestniczącą,
  - „mapę myśli”,
- zebranie wiejskie.

1. Diagnoza stanu istniejącego

1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Sołectwo Wszechświęte jest jedną z 22 miejscowości wyodrębnionych w podziale administracyjnym gminy Sadowie, położonej we wschodniej części województwa Świętokrzyskiego, w powiecie opatowskim. Miejscowość zajmuje powierzchnię 257 ha, co stanowi 3,1% powierzchni całej gminy.

Rysunek Nr1. Mapa Gminy Sadowie.

Miejscowość Wszechświęte jest niewielką malowniczą wsią odległą o 6 km od głównej arterii komunikacyjnej przebiegającej przez Gminę Sadowie, drogi krajowej międzyregionalnej Nr 9 Radom - Ostrowiec - Opatów - Rzeszów będącej jednocześnie drogą międzynarodową E 371.

Wszechświęte graniczą:

- od południa z miejscowością Bogusławice,
- od zachodu z Obręczną i Szczucicami,
- od północy z Okręglicą,
- od wschodu z miejscowością Grocholice.

Większe ośrodki przemysłowe w pobliżu miejscowości Wszechświęte:

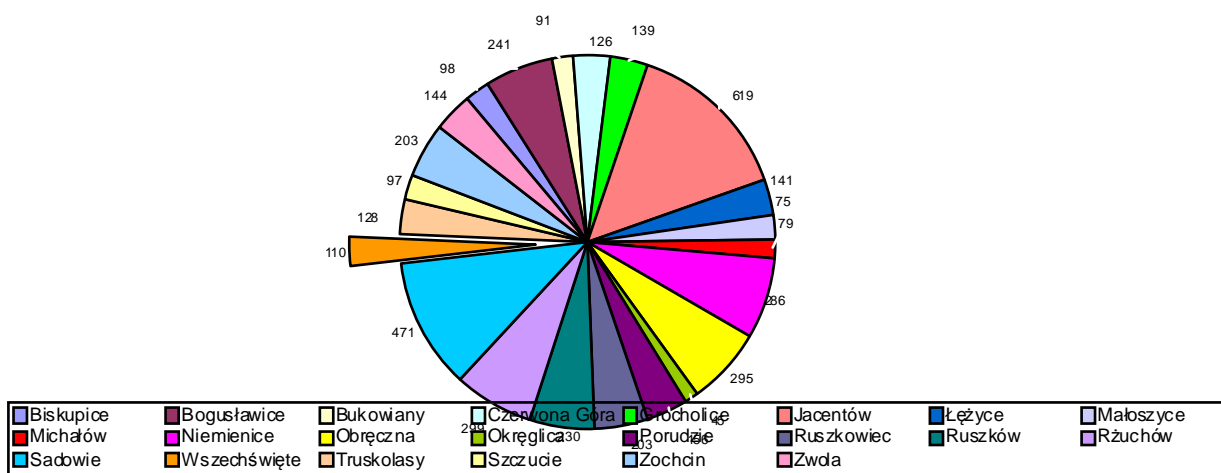
- Opatów- 6 km,
- Ostrowiec Świętokrzyski – 14 km,
- Kielce – 65 km,
- Sandomierz – 45 km.

1.2. DEMOGRAFIA

Miejscowość Wszechświęte zamieszkuje 110 osób (stan na 15.07.2008r.) w tym 57 kobiet i 53 mężczyzn, co stanowi 2,6% mieszkańców Gminy. Gęstość zaludnienia tego terenu wynosi 43 osoby na 1 km² i jest niższa od średniej w powiecie opatowskim.

Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkańców wsi Wszechświęte w odniesieniu do miejscowości całej gminy.

Wykres Nr 1. Mieszkańcy Gminy Sadowie z podziałem na miejscowości

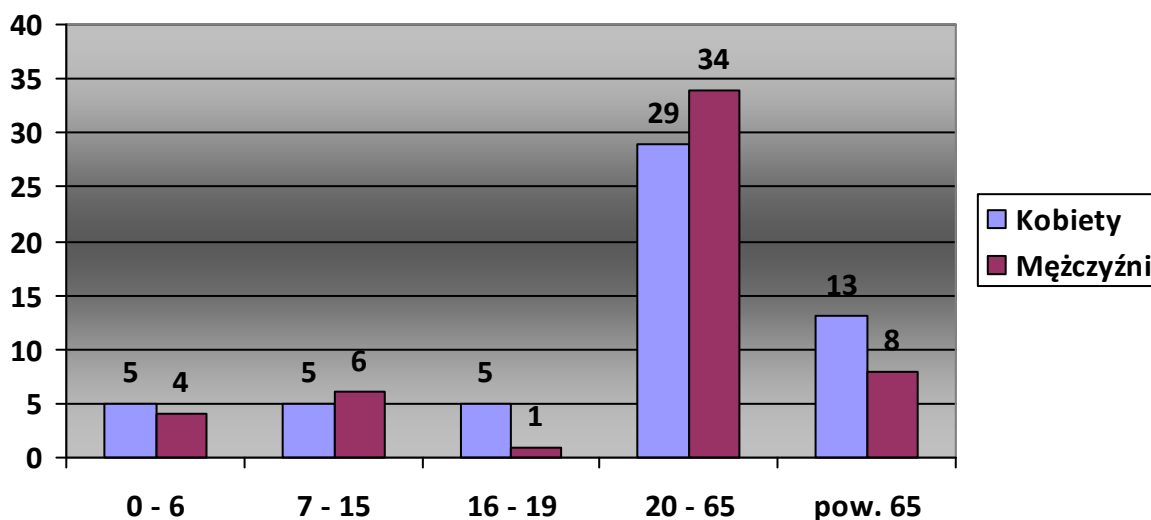

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego

Z wykresu wynika, iż Wszechświęte zamieszkuje niewielka ilość mieszkańców. Jest to konsekwencją również niewielkiego obszaru miejscowości.

Strukturę mieszkańców wsi Wszechświęte z podziałem na grupy wiekowe z wyszczególnieniem płci przedstawia poniższy wykres.

Wykres Nr 2. Struktura mieszkańców miejscowości Wszechświęte z podziałem na grupy wiekowe

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego

Zauważamy, że w miejscowości Wszechświęte do 19 roku życia jest mniej chłopców niż dziewcząt. W wieku produkcyjnym tj. od 20 do 65 roku życia kobiet jest mniej niż mężczyzn, jednak po 65 roku życia kobiet jest więcej.

1.3. Bezrobocie

Bezrobocie w gminie Sadowie wynosi ok. 8%, lecz występuje w dużej mierze bezrobocie ukryte ze względu na znaczną ilość drobnych gospodarstw rolnych, których dochody są znikome. Na tym terenie występują gleby dobrej klasy, co daje wysoki przelicznik hektarowy, więc nawet niewielki areał gospodarstwa dyskwalifikuje jego właścicieli do objęcia statusem bezrobotnego.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy zamieszkujących teren gminy Sadowie w latach 2005 – 2008 przedstawia tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Bezrobocie w Gminie Sadowie w latach 2005 – 2008

Liczba bezrobotnych	2005	2006	2007	2008
Ogółem, w tym:	325	281	255	202
kobiety	141	129	127	100
kobiety do ogółu	43,3%	45,9%	49,1%	49,5%

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z PUP Opatów

Z tabeli wynika, iż w na przełomie ostatnich lat bezrobocie w Gminie Sadowie ma tendencję spadkową. Wzrasta natomiast stosunek procentowy bezrobotnych kobiet do ogólnej liczby bezrobotnych. Stąd wniosek, że więcej mężczyzn niż kobiet podjęło pracę w ostatnim okresie. Na dzień 15 lipca bieżącego roku w miejscowości Wszechświęte zarejestrowane było 10 osób bezrobotnych w tym 6 kobiet.

1.4. GOSPODARKA

Miejscowość Wszechświęte jest wsią typowo rolniczą. Jediną działalnością gospodarczą w tej miejscowości, zarejestrowaną w Urzędzie Gminy w Sadowiu, jest sklep spożywczo – przemysłowy Pana Stanisława Sternika. Sklep funkcjonuje od wielu lat, ciesząc się dobrą opinią klientów. Jest dobrze zaopatrzony i jedyny w najbliższej okolicy.

1.5. ROLNICTWO

Gmina Sadowie zalicza się do obszarów województwa o najkorzystniejszych warunkach rozwoju funkcji rolniczej, na których rolnictwo jest podstawowym działem gospodarki i stanowi główne źródło utrzymania miejscowej ludności. Funkcja ta na tle województwa wyróżnia się przede wszystkim wysoką jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Średni areał gospodarstwa indywidualnego wynosi bowiem 7,4 ha użytków rolnych podczas gdy w województwie tylko 4,6 ha tych użytków.

Ważne znaczenie zwłaszcza w okresie perspektywicznym może mieć również położenie gminy w obrębie jednego z największych w południowo-wschodniej Polsce obszaru tak dobrych gleb predysponowanego do inwestowania w gospodarce żywnościowej, jak również sąsiedztwo dużych w skali wojewódzkiej ośrodków miejskich: Ostrowca Świętokrzyskiego i Opatowa stanowiących liczący się rynek zbytu artykułów do bezpośredniego spożycia, a także surowców rolniczych dla potrzeb przetwórstwa rolno-spożywczego. Sołectwo Wszechświęte jest położone w bliskiej odległości (4 km) od trasy łączącej te dwa miasta powiatowe, co daje bardzo dobry dostęp do najbliższych odbiorców.

Tabela Nr 2 przedstawia gleby w Gminie Sadowie z podziałem na klasy bonitacyjne.

Tabela Nr 2. Gleby Gminy Sadowie

Użytki rolne	
Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w ha
Klasa I	180,3462
Klasa II	2011,0104
Klasa III a	3052,4653
Klasa III b	806,0291
Klasa IV a	579,2982
Klasa IV b	24,8600
Klasa V	88,5900
Klasa VI	0,5800
Razem	6743,1790
Użytki zielone	
Klasa I	2,5000
Klasa II	49,4900
Klasa III	210,2997
Klasa IV	145,8200
Klasa V	17,0900
Klasa VI	18,4800
Razem	443,6797
Ogółem	7186,8587

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG w Sadowiu.

Z tabeli wynika, iż w Gminie Sadowie przeważają gleby wysokich klas II i III, podobna sytuacja dotyczy miejscowości Wszechświęte gdzie gleby są równie dobre. Stąd w dużej mierze rolnicy uprawiają pszenicę, rzepak i buraki cukrowe. W ostatnim okresie nastąpiło

zaniżenie uprawy buraka cukrowego spowodowane ogólnokrajową sytuacją polskiego cukrownictwa.

Tabela Nr 3. Gleby w miejscowości Wszechświęte z podziałem na klasy bonitacyjne

Użytki rolne	
Klasa I	0,93
Klasa II	84,79
Klasa III a	64,57
Klasa III b	27,03
Klasa IV a	8,95
Klasa IV b	26,88
Klasa V	3,99
Klasa VI	0
Razem	217,14
Użytki zielone	
Klasa I	0
Klasa II	1,87
Klasa III	11,55
Klasa IV	2,8
Klasa V	1,69
Klasa VI	0,8
Razem	18,71
Ogółem	235,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG w Sadowiu

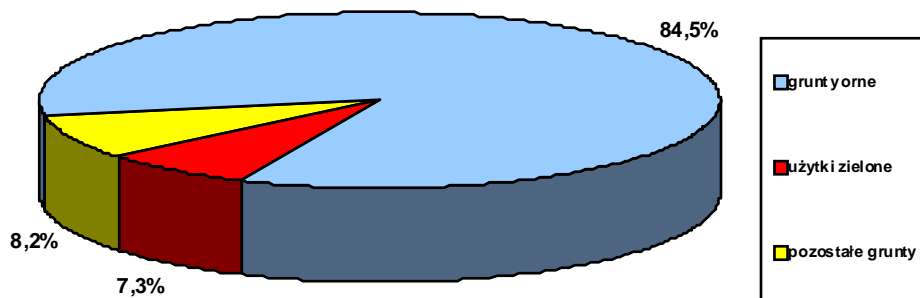
W miejscowości Wszechświęte, co do wielkości, gospodarstwa klasyfikują się na poziomie do 40 ha. Jest kilka gospodarstw małych do 5 ha, których właściciele jednocześnie pracują. Utrzymanie rodziny i zapewnienie jej godziwego życia przy takim areale i rentowności małych gospodarstw jest trudne do osiągnięcia.

Na terenie sołectwa Wszechświęte największe gospodarstwa to:

- 38,94 ha – Teresa Toboła,
- 33,89 ha – Zdzisław Majewski,
- 21,77 ha – Krzysztof Przysucha,
- 17,20 ha – Janusz Szafranski,
- 15,32 ha – Ignacy Chlebny.

Powierzchnię miejscowości Wszechświęte w dużej mierze stanowią grunty orne tj. 84,5%, 7,3% to użytki zielone, pozostałe grunty (8,2%) to grunty zalesione, nieużytki i działki zabudowane. Stan zagospodarowania gleb przedstawia poniższy wykres.

Wykres Nr 3. Podział gleb w miejscowości Wszechświęte

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG w Sadowiu

W miejscowości Wszechświęte w ostatnich latach zaczęło rozwijać się sadownictwo, jest to wynikiem niskiej opłacalności hodowli zwierząt gospodarskich. W produkcji zwierzęcej zmniejszyła się znacznie ilość krów mlecznych hodowanych w małych gospodarstwach, a z uwagi na dotychczasową niską opłacalność produkcji, tylko kilka większych gospodarstw utrzymało produkcję mleka. Również niewiele gospodarstw specjalizuje się w hodowli trzody chlewnej, nie ma również innych profilowanych gospodarstw rolnych.

1.6. OŚWIATA

Dzieci i młodzież z miejscowości Wszechświęte dojeżdżają do szkół w miejscowości Sadowie, które jako centrum gminy skupia zaplecze edukacyjno – oświatowe. Poniższe tabele przedstawiają aktualny stan placówek oświatowych w Gminie Sadowie oraz ilość uczniów i zatrudnioną kadrę pracowniczą.

Tabela Nr 4. Placówki oświatowe w Gminie Sadowie – nauczanie przedszkolne

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi i administracji (w etatach)
1.	Zespół Szkół w Sadowiu Szkoła Podstawowa w Sadowiu Klasa „0”	25	1	1
2	Zespół Szkół w Sadowiu Szkoła Podstawowa w Biskupicach Klasa „0”	6	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ZS w Sadowiu

Tabela Nr 5. Placówki oświatowe w gminie Sadowie – nauczanie podstawowe i gimnazjalne

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi i administracji (w etatach)
1	Zespół Szkół w Sadowiu Szkoła Podstawowa w Biskupicach	44	9	1
2.	Zespół Szkół w Sadowiu Szkoła Podstawowa w Sadowiu	176	17	5
3.	Zespół Szkół w Sadowiu Gimnazjum w Sadowiu	166	14	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ZS w Sadowiu

Do szkół wyszczególnionych w powyższych tabelach uczęszczają dzieci z terenu całej gminy. Część dzieci z miejscowości odległych dowożona jest gimbusem, część korzysta z transportu PKS w Ostrowcu Świętokrzyskim. Dzieci korzystają z dożywiania w szkolnej stołówce, placówki są dobrze wyposażone, poziom nauczania i przygotowanie kadry dość wysokie.

1.7. ZDROWIE

Mieszkańcy miejscowości Wszechświęte objęci są podstawową opieką zdrowotną realizowaną przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sadowiu. Zakład swoją opieką obejmuje większość mieszkańców gminy.

Prowadzi działalność w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej z gabinetami:

- lekarza rodzinnego,
- pediatrii,
- poradni dla kobiet,
- zabiegowego,
- szczepień i pielęgniarstwa środowiskowego.

Według stanu na dzień 15 lipca 2008r. w SP ZOZ w Sadowiu zatrudnionych było 4 lekarzy, 3 pielęgniarki i 1 położna. Zakład obejmuje swoją opieką 3650 pacjentów.

1.8. POMOC SPOŁECZNA

W Gminie Sadowie działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu. Celem Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach nienaruszających godności człowieka.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu administracji rządowej zleconych gminie oraz zadania własne gminy. Realizacja tych zadań ma charakter społeczny. Jest to zespół wzajemnie powiązanych działań administracji publicznej oraz partnerów społecznych.

W roku 2007 łącznie z pomocy Ośrodka w całej gminie skorzystało 211 rodzin, w których zamieszkuje 532 osoby. Wydano 210 decyzji.

W sołectwie Wszechświęte opieką objęte jest obecnie 10 rodzin pobierających świadczenia rodzinne, 2 osoby korzysta z pomocy społecznej.

1.9. BEZPIECZEŃSTWO

Obszar gminy Sadowie (w tym miejscowości Wszechświęte) objęty jest działaniem Posterunku Policji w Sadowiu, podlegającego Komendzie Powiatowej Policji w Opatowie.

W Posterunku służbę pełni 3 funkcjonariuszy policji. Gmina Sadowie jest uważana za gminę bezpieczną, na przestrzeni lat nie odnotowuje się wielu wykroczeń czy wypadków.

W Gminie Sadowie o bezpieczeństwo pożarowe dba kilka jednostek OSP, w tym w Sadowiu, Łężyczach, Ruszkowcu, Biskupicach i Wszechświętych. W OSP w Sadowiu służbę pełni 20 strażaków ochotników. OSP posiada:

- samochód bojowy średni,
- 2 motopompy z kompletem węży,
- 2 piły spalinowe do usuwania szkód anomalii pogodowych,
- pompy szlamowe i pompę pływaką do usuwania skutków powodziowych,
- agregat prądotwórczy z kompletem najaśnic,
- komplet urządzeń do usuwania skutków wypadków drogowych i zabezpieczenia miejsca zdarzenia,
- zestaw ratownictwa medycznego.

W miejscowości Wszechświęte służbę pełni 25 strażaków ochotników. Wyposażenie jest uboższe ze względu na mniejszą jednostkę i mniejszy zasięg ratownictwa. OSP Wszechświęte posiada:

- samochód bojowy średni, wyposażony w podstawowy sprzęt do ratownictwa,
- pilę spalinową do drzewa,
- pompę szlamową PS 52,
- drabinę DW 40.

1.10. UWARUNKOWANIA KULTUROWE

Nazwa miejscowości Wszechświęte to nazwa złożona, dwuczłonowa składająca się ze słów Wszystkich i Świętych. W liturgii katolickiej jest to uroczystość na pamiątkę wszystkich zbawionych, czyli ludzi świętych, nie tylko kanonizowanych. Istotą tego święta stanowi dogmat świętych obcowaniu, czyli wspólnota zbawionych w niebie i żyjących na ziemi. Święto przypada na 1 listopada.

Mieszkańcy wsi Wszechświęte korzystają z następujących placówek kulturalnych:

1. Świetlicy w Domu Strażaka w swojej miejscowości,
2. Gminnego Ośrodka Kultury w Sadowiu ze świetlicą,
3. Gminnej Biblioteki Publicznej w Sadowiu z filią w pobliskich Bogusławicach.

Organizacjami społecznymi działającymi w sferze kultury w miejscowości Wszechświęte jest prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz nowopowstała organizacja pozarządowa jaką jest Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Sadowie „RoSa”, skupiające mieszkańców całej gminy. Organizacje te aktywnie włączają się w działania kulturowe, sportowe i rekreacyjne w całej gminie.

1.11. SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA

Bazę sportową Gminy Sadowie tworzą: boiska sportowe i sala gimnastyczna przy Zespole Szkół. Grupą inicjatywną dla wielu działań sportowych jest Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum w Sadowiu. Klub organizuje i przeprowadza we współpracy z Klubem Sportowym „Marol” Jacentów oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Sadowiu rozgrywki i turnieje w różnych dyscyplinach sportowych.

Do imprez cyklicznych o charakterze rekreacyjno-sportowym organizowanych na terenie gminy Sadowie należą:

- rozgrywki drużyn amatorskich w piłce nożnej i siatkowej,
- spartakiada Dzieci i Młodzieży,
- biegi w ramach ogólnopolskiej akcji „Polska Biega”,
- turniej tenisa stołowego.\

Przez tą miejscowość Wszechświęte przechodzi czerwony szlak rowerowy z, i do Opatowa o długości 28 km oraz rowerowy szlak architektury obronnej z Końskich do Kielc o długości 500 km, który w całości przebiega w obrębie województwa świętokrzyskiego. Przez Wszechświęte przechodzi także szlak turystyczny "Śladami Witolda Gombrowicza". Szlak powstał w celu uczczenia pamięć o pisarzu, został zaprojektowany tak aby prowadził przez miejscowości związane z pisarzem i jego rodziną. Długość szlaku to prawie 88 km.

Wieś Wszechświęte mimo dziedzictwa kulturowego oraz wielu walorów przyrodniczych nie jest miejscowością turystyczną. Nie posiada zaplecza noclegowego, jak również gastronomicznego. Miejscowość odwiedzana jest głównie przez turystów – miłośników Gombrowicza oraz przyjezdnych z rodzin mieszkańców.

1.12. UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE

W dziewiętnastowiecznych źródłach Wszechświęte występują wraz z Grocholicami jako jedna wieś Grocholice-Wszechświęte, a to z tego powodu, że we Wszechświętych-Grocholicach jest kościół i parafia, pod wezwaniem Wszystkich Świętych.

Kościół pod wezwaniem Wszystkich Świętych w miejscowości Wszechświęte należy do najważniejszych zabytków na terenie gminy Sadowie.

Budowla pierwotnie istniała już w 1326 roku. Obecna została wzniesiona w 1462 roku z fundacji Jakuba Grocholskiego, kanonika krakowskiego i jego brata Andrzeja, obaj herbu Syrokomla. Ów kościół murowany był z kamienia ciosanego w stylu gotyckim, mającym elementy świątyni starożytnej, stoi na małym wzniesieniu po zachodniej stronie wsi Wszechświęte. Na wznmacniających go skarpach umieszczony jest herb rodu Grocholskich Syrokomla.

Z Roczników Diecezji Sandomierskiej wynika, że od 1462 do 1902 roku w Grocholicach - Wszechświętych obowiązki proboszcza sprawowało 24 księży. Pierwszym proboszczem był fundator kościoła Jakub Grocholski. W 1676 roku sprowadzono nowy dzwon. W późniejszych latach kościół był przebudowywany. 15 listopada 1785 roku w trakcie rekonstrukcji Wielkiego Ołtarza pod ołtarzem odkryto murowany grób, w którym była trumna z drzewa modrzewiowego fundatora kościoła Jakuba Grocholskiego, dziedzica Grocholic.

W roku 1882 w kościół we Wszechświętych-Grocholicach uderzył piorun, od którego świątynia spłonęła. Odbudowany został za księży proboszczów Gulina i Nowakowskiego, a ks. biskup Sotkiewicz w 1892 roku dopełnił świętej konsekracji.

Kościół we Wszechświętych-Grocholicach ma trzy ołtarze: Wielki i dwa boczne. Pochodzą one z XVIII wieku. W Wielkim są obrazy Wszystkich Świętych, u góry Św. Rocha, w bocznych Przenajświętszej Trójcy i Św. Antoniego oraz Matki Bożej i Św. Barbary. Na portalu ołtarza Św. Trójcy napis głosi, że kamień ten ołtarzowy poświęcił biskup krakowski Konstanty Feliks Szaniawski, książę Siewierski 1737 w Kielcach, który umieścił w nim relikwie Św. Donata i innych męczenników. W trzech relikwiarzach znajdują się szczątki Św. Anny, relikwie Św. Jukundy i Św. Wenerandy. Jedna z monstrancji ma datę 1806 rok, a mosiężne lichtarze są o wiele starsze. Uwagę zwracają również zabytkowe kamienne portale oraz wyposażenie wnętrza, pochodzące w głównej mierze z ostatniej ćwierci XVIII wieku.

Stalle (dawniej drewniane lub kamienne ławki) w prezbiterium (przestrzeń kościoła

przeznaczona dla duchowieństwa, może być wydzielona od reszty kościoła podwyższeniem lub balustradą) i chrzcielnica pochodzą z 1777 roku. Prezbiterium jest węższe, sklepione kolebkowo. Przez ostrołukowy portal po stronie lewej wejście do zakrystii, gdzie znajduje się ukryte wejście do skarbczyka oraz barokowe okienko uszate ze starą kratą. W południowej (przeciwległej) ścianie prezbiterium ostrołukowa wnęka na oleje święte również ze starą kratą. Przed ołtarzem wejście do podziemnych krypt, których korytarze wyprowadzają poza obręb kościoła. Polichromia częściowo Lenartowicza (koniec XIX w.).

W wewnętrznej ścianie jednego z przedsionków znajduje się pomnik Feliksa Chocimowskiego, dziedzica Małoszyc i Drzenkowic, zmarłego 3 grudnia 1546 roku, "męża prawego, który nikogo w życiu nie był przykrym". Z przetłumaczenia z łaciny napis na tablicy głosi: "Bądź mu miłościwy, o Boże. Dla oblicza Chrystusowego, nie sądź Panie sługi twego". Tutaj też znajdują się herby Topór, Poraj, Janina i Drużyna. Był tu także nagrobek szlachetnej Felicji Chocimowskiej, dziedziczki Rżuchowa, "małżonki bez zarzutu, zmarłej 17 kwietnia 1542 roku". Stelle rokokowe pochodzą z 1777 roku fundacji ks. Szymona Opalewskiego, a litery otaczają herb księdza Opalewskiego - Ostoję. Na chrzcielnicy jest także wyryty napis z datą 1777 roku.

Dalsze losy kościoła to wybudowanie dzwonnicy kosztem 26 czerwonych złotych, którą postawił w 1816 roku hrabia Jacek Małachowski, dziedzic dóbr bodzechowskich, zmarły 21 marca 1821 roku w Bodzechowie. Dzwonnica ta została odnowiona w drugiej połowie XIX wieku. Jest murowana, na rzucie kwadratu, o dwóch kondygnacjach podzielonych gzymsem. Naroża ujęte są pilastrami. Dach ma kształt namiotowy, gontowy. (Pilaster to ustawiony przy ścianie - lub w częściowo w nią wtopiony - filar, nieznacznie występujący przed lico ściany. Pełni on zarówno funkcję konstrukcyjną, jak też dekoracyjną).

Na wyposażeniu kościoła we Wszechświętych-Grocholicach znajduje się zabytkowa monstrancja prawdopodobnie z 1796 roku fundacji hr. Jacka Małachowskiego, kanclerza wielkiego koronnego. Jest też monstrancja klasycystyczna z pierwszej połowy XIX wieku, relikwiarz ołowiany w stylu regencji oraz kociołek miedziany z 1820 roku.

Z kościołem we Wszechświętych-Grocholicach związane było życie Witolda Gombrowicza i jego rodziny. Tam właśnie, w księdze parafialnej znajduje się wpis metrykalny Mariana Witolda Gombrowicza. Między główną nawą, a prezbiterium po prawej stronie znajduje się chrzcielnica, przy której pisarz został ochrzczony. Dalej w głębi prezbiterium, także po prawej drewniana ławka, na której zasiadali podczas mszy Gombrowiczowie. "... *Hipolit, który dotąd był dziedzicem z ukrytą złością i pasją, byle nie dać się, teraz uspokojony i szlachetny usiadł na ławie kollatorskiej i skinieniem głowy witał*

siedzącą naprzeciwko rodzinę rządcy i Ikania". Cytowana „Pornografia" oddaje także atmosferę gotyckiego kościoła we Wszechświętych. "... Ale gdy wchłonął nas półmrok, w który wbite były świece gorejące, wypełnione zaduchem śpiewu lękliwego, szepczącego, brzęczącego tą masą ludową, przasną i skuloną ...wówczas zniknęła zaczajona wieloznaczność - jakby ręka, mocniejsza od nas, przywróciła ład górujący nabożeństwa. ..."

XIX- wieczny cmentarz we Wszechświętych.

W pobliżu Kościoła we Wszechświętych, po jego zachodniej stronie, znajduje się stary dziewiętnastowieczny cmentarz, na którym do tej pory zachowało się wiele interesujących pomników kamiennych z epitafiami, wyrytymi na płytach nagrobnych, jakich obecnie prawie się nie spotyka na współczesnych pomnikach i nagrobkach cmentarnych. Niektóre z dawnych epitafiów są jeszcze wyraźne i dają się odczytać.

Dekanat opatowski podaje, że między innymi spoczywa tu matka dwóch księży z Grocholic, Antonina z Majewskich - Jana i Ignacego. Ten ostatni, jak wynika z obelisku znajdującego się na cmentarzu denkowskim, był proboszczem parafii w Denkowie. Na starym cmentarzu we Wszechświętych spoczywa także ksiądz Fl. Łoniewski.

Z pomników wyróżnia się ładna rzeźba Św. Emilii i pomnik stojący na grobie Piwnickich, oraz pomnik w kształcie trumny, ozdobiony wieńcami kwiatów Bernarda Pyzowskiego. Na jego płycie jest napis: Ś.p. Bernard Pyzowski. *"Kochał Boga, ufał Jemu i pracował niosąc ulgę bliźniemu"*. Pomnik z krzyżem Wielgusów wyróżnia się ciekawym wierszem:

*„Krzyżu Chrystusów, obrońco duszy
Bądź w moich troskach miłym wspomnieniem
A gdy dzień Sądu kości me wzruszy
Niech wtenczas stanę pod Twoim cieniem”.*

1.13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1.13.1. KOMUNIKACJA

Gmina Sadowie położona jest w pobliżu węzłów komunikacyjnych o znaczeniu międzyregionalnym, jakie stanowi Ostrowiec Św. i Opatów. Większość powiązań zewnętrznych odbywa się poprzez te węzły drogą krajową nr 9, będącą jednocześnie drogą międzynarodową E-371 Warszawa – Rzeszów - Barwinek. Droga krajowa nr 9 przebiega w układzie północ - południe, na długości 6,8 km. Droga ta na odcinku całej gminy ma prosty przebieg, parametry techniczne normatywne i na obecnym etapie nie wymaga modernizacji.

Tabela Nr 6. Szkielet układu drogowego gminy

Lp.	rodzaj drogi	długość ogółem w km	w tym utwardzone w km
1.	drogi krajowe	6,8	6,8
2.	drogi wojewódzkie	-	-
3.	drogi powiatowe	56	56
4.	drogi gminne	90	77,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG w Sadowiu

Mieszkańcy miejscowości Wszechświęte mają bardzo dogodne warunki przemieszczania się korzystając z usług Polskiej Komunikacji Samochodowej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Miejscowość znajduje się w bliskiej odległości od drogi krajowej K – 9, gdzie częstotliwość kursów autobusowych jest bardzo wysoka. Główne trasy to:

- Ostrowiec – Opatów,
- Ostrowiec - Staszów,
- Ostrowiec – Tarnobrzeg,
- Opatów – Radom
- itp.

Drogi powiatowe prezentują na ogół zły stan techniczny z niedostosowaniem parametrów technicznych do obowiązujących norm. Drogi gminne są w stanie dobrym - 90% utwardzone masą bitumiczną lub kruszywem.

1.13.2. WODOCIĄGI, KANALIZACJA I OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW

Miejscowość Wszechświęte jest w pełni zwodociągowana, nie posiada natomiast sieci kanalizacyjnej.

Na terenie wsi nie ma również retencyjnego zbiornika wody.

1.13.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarka odpadami w miejscowości Wszechświęte jest w pełni uporządkowana. Na terenie wsi jest zorganizowana selektywna zbiórka odpadów, których odbiorcą jest Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywianki z siedzibą w Janczycach w Gminie Baćkowice. Każde gospodarstwo domowe wyposażone jest w 120 litrowy kosz do zbiórki odpadów niesegregowanych, których odbiorcą jest firma „REMONDIS” z Ostrowca Świętokrzyskiego.

1.13.4. GAZOWNICTWO

Miejscowość Wszechświęte nie jest zgazyfikowana.

1.13.5. ELEKTROENERGETYKA

Każde gospodarstwo w sołectwie ma dostęp do elektryczności. Oświetlenie uliczne dróg krajowych, powiatowych i gminnych nie jest pełne.

1.13.6. TELEKOMUNIKACJA

W roku 1997 na terenie gminy zakończono inwestycje związane z telefonizacją gminy. Wybudowano sieć telefoniczną i zamontowano centrale analogowe. W roku 2003 przeprowadzona została modernizacja sieci i montaż centrali automatycznych. Połączenia wykonano w technologii światłowodowej.

1.13.7. CIEPŁOWNICTWO

W sołectwie Wszechświęte każde gospodarstwo domowe indywidualnie zaopatruje się w ciepło.

1.14. ŚRODOWISKO NATURALNE

1.14.1. Gleby

Skalą glebotwórczą na prawie całym obszarze gminy jest less, który za wyjątkiem najwyższej położonych terenów Pasma Jeleniowskiego pokrytych zwietrzeliną piaskowców kwarcytowych zalega na około 97% jej powierzchni. Podstawowym typem gleb są występujące powszechnie we wszystkich sołectwach gleby brunatne właściwe, które wytworzyły się na grubej warstwie lessu w wyniku wymywania węglanu wapnia w głąb profilu glebowego. Wykazują bardzo dobre właściwości chemiczno-fizyczne, wysoką pojemność wodną i nadają się do uprawy wszystkich roślin tej strefy klimatycznej.

1.14.2. Klimat

Gmina posiada na ogół korzystne dla rolnictwa warunki klimatyczne, charakteryzujące się długim okresem wegetacji (200 - 220 dni) i średnią sumą rocznych opadów przekraczającą 550 mm. Długość okresu bezprzymrozkowego 160 - 175 dni. Wilgotność powietrza 80%. Przeważają wiatry zachodnie. Długość okresu pod pokrywą śnieżną 50 – 95 dni. W obrębie gminy klimat jest zróżnicowany. Mniej sprzyjające warunki posiada część południowo-zachodnia położona w granicach Pasma Jeleniowskiego Gór Świętokrzyskich, której lokalny mikroklimat posiada cechy klimatu górskiego. Uzależnione jest to położeniem terenu. Mimo znacznych różnic mikroklimatycznych, szczególnie w dolinach, klimat gminy Sadowie jest korzystny dla większości roślin uprawianych w Polsce.

Na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie miejscowości Wszechświęte i całej gminy ma wpływ zanieczyszczenie napływające z Ostrowca Świętokrzyskiego. Zanieczyszczenia lokalne dotyczą głównie zanieczyszczeń z kotłowni i pieców grzewczych oraz pojazdów samochodowych napędzanych silnikami spalinowymi. Emitowane ilości zanieczyszczeń z używanych surowców energetycznych nie stanowią zagrożenia. Z tego tytułu udział emisji własnej w zanieczyszczeniu powietrza jest niewielki.

2. Analiza zasobów miejscowości Wszechświęte

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących sołectwo Wszechświęte zostały sporządzone na podstawie analizy ankiet, w których mieszkańcy określili jak postrzegają swoją miejscowość. Tabela ta przybliży obserwatorowi zewnętrznemu obecny stan wsi i obrazuje w pewien sposób moment rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie albo w przyszłości w budowaniu, realizacji publicznych lub prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- ✓ środowisko przyrodnicze,
- ✓ środowisko kulturowe,
- ✓ dziedzictwo religijne i historyczne,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ gospodarka, rolnictwo,
- ✓ sąsiedzi i przyjezdni,
- ✓ instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

Tabela Nr 7. Analiza zasobów miejscowości Wszechświęte

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)				
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				
- osobliwości przyrodnicze				
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				
- podłoże, warunki hydrogeologiczne				
- gleby, kopaliny				
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe				
- walory zagospodarowania przestrzennego				
- zabytki				
- zespoły artystyczne				
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu				
- święta, odpusty, pielgrzymki				
- tradycje, obrzędy, gwara				
- legendy, podania i fakty historyczne				
- ważne postacie historyczne				
- specyficzne nazwy				
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową				
- działki pod domy letniskowe				
- działki pod zakłady usługowe i przemysł				
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe				
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)				
- place i miejsca publicznych spotkań				
- miejsca sportu i rekreacji				

Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)				
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe				
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne				
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				
- ruch tranzytowy				
- przyjezdni stali i sezonowi				
Instytucje				
- placówki opieki społecznej				
- szkoły				
- Dom Kultury				
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP				
- KGW				
- Stowarzyszenia				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet i konsultacji społecznych

3. Analiza SWOT miejscowości Wszechświęte

3.1. Analiza SWOT

Zawarta w tej części dokumentu analiza to jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie, zjawisku, rzeczy na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych). I właśnie od angielskich nazw tych grup pochodzi nazwa SWOT:

- **S** (*Strengths*) – **mocne strony**: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (*Weaknesses*) – **słabe strony**: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (*Opportunities*) – **szanse**: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T** (*Threats*) – **zagrożenia**: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Warto również zaznaczyć, że elementy, których nie da się zaliczyć do żadnego z powyższych zbiorów, są w procesie SWOT pomijane, gdyż nie wnoszą niczego istotnego do procesu jej tworzenia i wreszcie wpływających z niej wniosków.

Zawarte poniżej elementy analizy zostały wypracowane w trakcie prac i spotkań w ramach procesu tworzenia POM. Nie do pominięcia jest również fakt, że wszyscy uczestnicy spotkań aktywnie w nich uczestniczyli, wzbogacając swoimi pomysłami i przemyśleniami ostateczny kształt przeprowadzonej analizy.

Przeprowadzona analiza SWOT pozwoliła nie tylko na identyfikację szans, zagrożeń, mocnych i słabych stron w obrębie wsi, ale również pozwoliła na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech miejscowości Wszechświęte umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre położenie, w bliskiej odległości do drogi krajowej K – 9. 2. Czystość powietrza i dobry stan środowiska naturalnego. 3. Zabytkowy Kościół i cmentarz parafialny. 4. Tradycje związane z postacią Witolda Gombrowicza. 5. Dobry układ komunikacyjny i sieć dróg. 6. Wysoki stopień zwodociągowania miejscowości, dobrze rozwinięta sieć telefoniczna i elektro-energetyczna. 7. Głębokie tradycje rolnicze. 8. Prężnie działająca drużyna OSP. 9. Aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolność do angażowania się w rozwój miejscowości.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczający stan techniczny dróg. 2. Brak sieci kanalizacyjnej. 3. Brak gazyfikacji miejscowości. 4. Brak chodników przy drogach. 5. Zły stan budynku Domu Strażaka, który zostanie przekształcony na świetlicę wiejską. 6. Brak zaplecza sportowego umożliwiającego aktywne spędzanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. 7. Brak bazy noclegowej i zaplecza gastronomicznego. 8. Brak lokalnych inwestycji. 9. Niski poziom integracji społecznej.

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich. 2. Nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami i gminami. 3. Dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa. 4. Stworzenie społeczeństwa obywatelskiego. 5. Możliwość pozyskania inwestorów. 6. Wspólna polityka rolna UE. 7. Tradycje związane z postacią Witolda Gombrowicza.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy w Polsce. 2. Trudno dostępny pieniądź (niestabilność kredytowa i bankowa, panujący kryzys światowy). 3. Bezrobocie w regionie. 4. Duża konkurencja w zakresie pozyskiwania środków unijnych. 5. Migracja młodzieży związana z edukacją i poszukiwaniem pracy. 6. Niska dochodowość pracy w rolnictwie. 7. Napływ konkurencyjnych towarów z UE, upadek słabych ekonomicznie gospodarstw.

3.2. Wnioski z przeprowadzonej analizy SWOT

Warto zwrócić uwagę na mocne strony - od razu nasuwa się wniosek, że Wszechświęte posiada silny potencjał. Na uwagę zasługuje też fakt, że dużo jest ludzi, którzy chcą „coś na tym terenie zrobić”. Również tradycje związane z postacią Witolda Gombrowicza mogą okazać się czynnikiem warunkującym przyszły rozwój i odnowę tej miejscowości.

Analizując z kolei słabe strony, trzeba stwierdzić, że nie odbiegają one znacząco od problemów terenów wiejskich w innych częściach kraju. Największym minusem jest tutaj bez wątpienia wysoki poziom bezrobocia i ucieczka młodych ludzi do dużych miast. Te sprawy wymagają zdecydowanych działań. Rozwiązania, które będą zaproponowane w POM muszą uwzględnić również fakt niedostatecznej promocji tego obszaru, bez której nawet najlepsze pomysły mogą mieć problemy z realizacją, a bez inwestorów i turystów nie uda się rozwinąć obszaru w sposób satysfakcjonujący jego mieszkańców.

Miejscowości Wszechświęte zagraża wiele czynników. Są takie, którym nie można zapobiec w wystarczającym stopniu, nie ma się na nie wpływu i można jedynie jak najlepiej

łagodzić ich skutki np. nieterminowe wdrażanie środków pomocowych, czy zbiurokratyzowany system rządzenia. Wiele jednak z zagrożeń, co jest pozytywnym aspektem tego stanu rzeczy, można zniwelować i skutecznie z nimi walczyć, dzięki podejmowaniu działań zapisanych w POM.

Przechodząc do wniosków nasuwających się po analizie SWOT miejscowości Wszechświęte można stwierdzić, że najbliższe siedem lat może być dobrym czasem dla tego terenu, o ile będą prowadzone mądre i kompetentne działania. Pomoc dla terenów wiejskich, fundusze UE, potencjał intelektualny, wreszcie powracająca moda na wypoczynek i ekologiczne życie na wsi, to ogromne szanse i szkoda by było ich nie wykorzystać. Podstawą do tego stanie się prawidłowe wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości – dokumentu, który stworzony został „przez” i „dla” mieszkańców.

4. PLAN DZIAŁAŃ I WIZJA MIEJSCOWOŚCI

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Wszechświęte pozostają w bezpośredniej korelacji z innymi dokumentami strategicznymi dotyczącymi rozwoju Gminy Sadowie. Wymienić tutaj można chociażby takie jak:

- Strategię Rozwoju Gminy Sadowie,
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sadowie,
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Sadowie,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sadowie.

Działania zaplanowane do realizacji w niniejszym POM są również zgodne z rankingiem gminnym prowadzonym w Gminie Sadowie.

W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań, jakie należy przeprowadzić w okresie krótkoterminowym i perspektywicznym na terenie wsi Wszechświęte zorganizowano zebrania wiejskie, w czasie których prowadzone były prace nad wizją rozwoju tego obszaru w czasie przyszłych 7 lat. Warto zaznaczyć, że posłużono się przede wszystkim sugestiami mieszkańców. Zdecydowano wspólnie, że miejscowość powinna rozwijać się w kierunkach, które będą dążyć do osiągnięcia dwóch celów i wzajemnie się uzupełniać.

Cel 1:

**AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA WSZECHŚWIĘTE -
OŻYWIENIE ŻYCIA KULTURALNO – SPOŁECZNEGO**

Cel 2:

PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI WSI WSZECHŚWIĘTE

Właściwa realizacja powyżej zapisanych celów i kierunki rozwoju mają zmierzać do osiągnięcia wypracowanej w czasie prac nad POM, wizji miejscowości Wszechświęte w 2015 r. , która przedstawia się następująco:

**NASZA MIEJSCOWOŚĆ
MIEJSCEM PRZYJAZNYM MIESZKAŃCOM I TURYSTOM,
KONKURENCYJNYM DLA INNYCH SOŁECTW,
NACECHOWANYM WYSOKIM POZIOMEM ŁADU
PRZESTRZENNEGO.**

Aby właściwie dążyć do osiągnięcia tej wizji zaplanowano następujące działania na terenie miejscowości Wszechświęte:

1. Przekształcenie budynku Domu Strażaka w Świetlicę Wiejską - kompleksowy remont i wyposażenie budynku, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół:
  - a) remont budynku (wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej, drzwi instalacji, odnowienie elewacji budynku, remont sanitariatów i zaplecza kuchennego, prace malarskie i wykończeniowe),
  - b) zakup wyposażenia (stoły, krzesła, sprzęt nagłaśniający, stół do tenisa stołowego, bilarda itp.),
  - c) budowa mini - zaplecza sportowego na terenie położonym za Domem Strażaka – budowa wielofunkcyjnego boiska trawiastego, uporządkowanie terenu itp.,
  - d) urządzenie izby pamięci, która znalazłaby swoje miejsce w jednej z sal Świetlicy,
  - e) remont tarasu Domu Strażaka we Wszechświętych z zaadaptowaniem go na mini – scenę.

**Fotografia Nr 4. Budynek Domu Strażaka we Wszechświętych
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

**Fotografia Nr 5. Zaplecze kuchenne Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

**Fotografia Nr 6. Teren położony za Domem Strażaka we Wszechświętych – miejsce przyszłego mini – zaplecza sportowego
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

**Fotografia Nr 7. Jedno z pomieszczeń Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

**Fotografia Nr 8. Taras przed Domem Strażaka we Wszechświętych – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej wsi Wszechświęte poprzez:
  - a) remont nawierzchni dróg, poboczy i budowę chodników,
  - b) budowę ścieżek spacerowych,
  - c) budowę ścieżek rowerowych,
  - d) budowę ekologicznej kanalizacji sanitarnej (przydomowe oczyszczalnie ścieków).

3. Remont zabytkowego Kościoła pw. Wszystkich Świętych wraz z dzwonnica z 1460 r. oraz renowacja zabytkowego cmentarza znajdujących się w miejscowości.

Fotografia Nr 9. Zabytkowy Kościół we Wszechświętych
Fot. Marzena Urban – Żelazowska

Wszystkie wyżej wymienione zadania możliwe będą do realizacji głównie przy dużej aktywności mieszkańców umiejętnie kierowanych przez miejscowych liderów. Realizacja możliwa będzie przy współpracy ze strony władz samorządowych, organizacji społecznych i lokalnych przedsiębiorców. Oczywiście warunkiem koniecznym jest zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania tych zadań ze strony samorządu poprzez pozyskanie środków zewnętrznych i zabezpieczenie udziału własnego.

**Fotografia Nr 10. Jeden z unikatowych nagrobków znajdujących się
na cmentarzu przykościelnym we Wszehświętych
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

**Fotografia Nr 11. Cmentarz we Wszehświętych
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

5. OPIS ZADAŃ I UZASADNIENIE CELÓW ICH REALIZACJI

Plan Odnowy Miejscowości Wszechświęte zakłada realizację wielu działań ze sfer społeczno - kulturalnej i gospodarczej życia mieszkańców. Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa estetyki i wizualizacji wsi, zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, aktywizacja społeczeństwa wsi Wszechświęte.

**Fotografia Nr 12. Budynek Domu Strażaka we Wszechświętych w zimowej szacie
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

1. Przekształcenie budynku Domu Strażaka w Świetlicę Wiejską - kompleksowy remont i wyposażenie budynku, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół:

- a. remont budynku (wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej, drzwi instalacji, odnowienie elewacji budynku, remont sanitariatów i zaplecza kuchennego, prace malarskie i wykończeniowe)
- b. zakup wyposażenia (stoły, krzesła, sprzęt nagłaśniający, stół do tenisa stołowego, bilarda itp.)

- c. budowa mini - zaplecza sportowego na terenie położonym za Domem Strażaka – budowa wielofunkcyjnego boiska trawiastego, uporządkowanie terenu itp.
- d. urządzenie izby pamięci, która znalazłaby swoje miejsce w jednej z sal Świetlicy.
- e. remont tarasu Domu Strażaka we Wszechświętych z zaadaptowaniem go na mini – scenę.

**Fotografia Nr 13. Główna sala Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

Celem działania jest wzmocnienie aktywności wszystkich mieszkańców, poprzez zapewnienie im miejsca spotkań, możliwości wypełnienia czasu wolnego: dzieciom, młodzieży i dorosłym mieszkańcom wsi Wszechświęte, jak również miejscowości przyległych takich jak: Grocholice, Obręczna, Okręglica czy Bogusławice. Dzięki zagospodarowaniu obiektu w centrum wsi uatrakcyjni się jego wygląd oraz odzyska on na nowo miano budynku użyteczności publicznej. Celem jest również jeszcze większa aktywizacja istniejącego Koła Gospodyń Wiejskich poprzez udostępnienie kobietom zaplecza do realizacji ich celów (prezentacje kulinarne, próby zespołu śpiewaczego). Wyremontowana i dobrze wyposażona świetlica, tętniąca życiem, byłaby spełnieniem oczekiwań wszystkich mieszkańców. Celem

działania jest również budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez uczestnictwo w kulturze. Poprawa warunków lokalowych Świetlicy wpłynie na możliwość powstawania kół zainteresowań, umożliwi organizację imprez dla mieszkańców całej gminy. Inwestycja obejmować będzie również zagospodarowanie i utworzenie mini - boiska sportowego przy nowopowstałej Świetlicy Wiejskiej, dostosowanie go do istniejących potrzeb z zachowaniem norm odpowiadających niestandardowym boiskom sportowym. Zadanie powyższe przyczyni się do poprawy dostępności do bazy sportowej, da szansę na stworzenie zaplecza dla mieszkańców chcących aktywnie spędzać wolny czas uprawiając sport, pozwoli propagować prozdrowotny styl życia tak wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców wsi Wszechświęte i miejscowości przyległych. Ponadto osiągnięcie celu wpłynie m. in. na zwiększenie atrakcyjności Wszechświętych w kontekście promocyjnym poprzez możliwość organizacji imprez plenerowych i świąt okolicznościowych. Zagospodarowanie jednej z sal Domu Strażaka na izbę pamięci poświęconą bogatej historii miejscowości i postaciom z nią związanym przyczyni się niewątpliwie do podniesienia poziomu integracji społecznej mieszkańców miejscowości, wpłynie pozytywnie na ich tożsamość lokalną, da dumę z przynależności do ich „małej ojczyzny”. Zadanie inwestycyjne polegające na remoncie tarasu Domu Strażaka ma przyczynić się pozytywnie do podnoszenia poziomu życia kulturalnego we wsi Wszechświęte. Powstała mini – scena wraz z zapleczem pozwoli na lepszą organizację cyklicznych dla życia miejscowości imprez. Mieszkańcy chętniej będą brali w nich udział, przez co wydatnie podniesiony zostanie poziom ich wzajemnej integracji. Odpowiednie warunki umożliwią zapraszanie bardziej profesjonalnych artystów, którzy swoją sztuką uświetniać będą ważne w życiu Wszechświętych momenty.

2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej wsi Wszechświęte poprzez:

- Remont nawierzchni dróg, poboczy i budowę chodników.
- Budowę ścieżek spacerowych.
- Budowę ścieżek rowerowych.
- Budowę ekologicznej kanalizacji sanitarnej (przydomowe oczyszczalnie ścieków).

a. Remont nawierzchni dróg, poboczy i budowę chodników

Inwestycja obejmuje remont nawierzchni dróg wraz z poboczami oraz budowę chodników. Inwestycja ta poprawi bezpieczeństwo i ułatwi przemieszczanie się mieszkańców wsi Wszechświęte oraz okolic. Ograniczy emisję spalin i zmniejszy czas przejazdu przez miejscowość.

b. Budowa ścieżek spacerowych i

Budowa ścieżek spacerowych polegać będzie na ich wytyczeniu, utwardzeniu oraz oznakowaniu i zapewnieniu infrastruktury około szlakowej (np. ławki). Możliwość częściowego pokrycia ścieżek z istniejącymi szlakami turystycznymi na terenie miejscowości wzmocniłaby ich wartość, wsparła zachowanie sakralnego dziedzictwa kulturowego sołectwa. Miejscowość Wszechświęte jest bogata w piękne miejsca zielone, pagórkowate ukształtowanie terenu nadaje wsi specyficzny charakter. Niewielkie cieki wodne przepływające przez wieś oglądane okiem turysty mogą stać się jej atrakcją. Ścieżki spacerowe na terenie miejscowości Wszechświęte, oprócz roli turystycznej mogłyby się stać się również ścieżkami edukacyjnymi, żywymi lekcjami przyrody.

c. Budowa ścieżek rowerowych

Budowa ścieżek rowerowych polegać będzie na ich wytyczeniu, utwardzeniu oraz oznakowaniu i zapewnieniu infrastruktury około szlakowej (przystanki, ławki, stojaki na rowery). Ścieżki rowerowe na terenie miejscowości Wszechświęte spełniałyby rolę atrakcji turystycznych, miejsc propagowania jazdy rowerem jako elementu zdrowego stylu życia, miejsc spędzania wolnego czasu. Walory przyrodnicze na terenie miejscowości w postaci przepięknych, zielonych miejsc i możliwości ich przybliżenia podniosłyby standard życia mieszkańców oraz zwiększyły ich aktywność ruchową i fizyczną.

d. Budowa ekologicznej kanalizacji sanitarnej (przydomowe oczyszczalnie ścieków)

Inwestycja ma za zadanie rozwiązanie problemu ochrony środowiska we wsi związanego z utylizacją ścieków. Poprzez zastosowane rozwiązania proekologiczne mieszkańcy będą żyć w zgodzie z naturą.

3. Remont zabytkowego Kościoła pw. Wszystkich Świętych wraz z dzwonnica z 1460 r. i renowacja zabytkowego cmentarza znajdujących się w miejscowości

Realizacja zadania polegać będzie na remoncie zabytkowego Kościoła i dzwonnicy z 1460 r., które są ważnym elementem w codziennym życiu mieszkańców Wszechświętych. Jest to również związane z postacią Witolda Gombrowicza, który w tej świątyni przyjął Chrzest. Zadanie przyczyni się znacznie do podniesienia atrakcyjności turystycznej miejscowości oraz pozwoli na zachowanie dziedzictwa kulturowego. Może stać się wizytówką miejscowości i elementem jej rozpoznawalności w Polsce. Również renowacja cmentarza wpisuje się bezpośrednio w te cele.

Podsumowując należy stwierdzić, że dzięki realizacji wyżej zapisanych zadań, czyli poprzez rozbudowaną, wyremontowaną i odpowiednio wyposażoną infrastrukturę:

- społeczną,
- kulturalną,
- rekreacyjną,
- historyczną,
- techniczną

Wszechświęte będą konkurencyjne dla innych sołectw, co przełoży się bezpośrednio na poziom życia ich mieszkańców.

**Fotografia Nr 14. Dom Strażaka we Wszechświętych skąpany w zimowym słońcu
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

**Fotografia Nr 15. Kościół we Wszechświętych
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

6. Odbiorcy działań zaplanowanych do realizacji w Planie Odnowy Miejscowości

Bezpośrednimi odbiorcami działań zaplanowanych do realizacji w POM są mieszkańcy wsi Wszechświęte, ich rodziny, jak również dzięki zaplanowanym zadaniom proturystycznym, osoby przyjezdne. Ponadto działania te będą oddziaływały pośrednio na okoliczne sołectwa i zamieszkujące w nich osoby.

**Fotografia Nr 16. Tył budynku Domu Strażaka
wraz z terenem przylegającym – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

7. Koszty realizacji zadań inwestycyjnych

Tab. 8. Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji zadań inwestycyjnych w ramach POM

L.P.	Nazwa inwestycji	Czas realizacji (w latach)	Koszt realizacji (brutto) w PLN	Źródło finansowania
1.	Przekształcenie budynku Domu Strażaka w Świetlicę Wiejską - kompleksowy remont i wyposażenie budynku, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół	2009 - 2010	300.000,00	PROW 2007 – 2013, Działanie „Odnowa i Rozwój Wsi”, środki własne sołectwa i gminy, sponsorzy, inne źródła.
2.	Poprawa stanu infrastruktury technicznej wsi Wszechświęte	2011 – 2015	2.000.000,00	Środki zewnętrzne (głównie UE), środki własne sołectwa i gminy, sponsorzy, inne źródła.
3.	Remont zabytkowego Kościoła pw. Wszystkich Świętych wraz z dzwonnica z 1460 r. i renowacja zabytkowego cmentarza znajdujących się w miejscowości	2011 – 2015	1.500.000,00	Środki zewnętrzne (głównie UE), środki własne sołectwa i gminy, sponsorzy, inne źródła.

8. Zaplanowane do realizacji zadania tzw. „nie inwestycyjne”

Wartym odnotowania faktem, jest również to, że w trakcie procesu tworzenia POM dla miejscowości Wszechświęte, jego uczestnicy często podnosili problem konieczności realizacji zadań, które nie są zadaniami inwestycyjnymi. Chodzi tutaj głównie o rzeczy związane z wszelkimi przejawami aktywności lokalnej. Mieszkańcy bardzo często zwracali uwagę na fakt niedostatecznej liczby imprez integrujących lokalną społeczność, brak wiedzy na temat pozyskiwania różnego rodzaju środków na oddolne inicjatywy. Odpowiadając na te problemy, zaplanowano w Planie Odnowy Miejscowości również zadania tzw. „nie inwestycyjne”, których realizacja będzie odbywać się na bieżąco, tzn. w latach 2009 - 2015 r. (lata realizacji POM). Będą one realizowane ze środków własnych sołectwa, bądź to ze środków pozyskanych z innych programów pomocowych UE (głównie PO KL).

Działania te przedstawia poniższa tabela:

Tab. 9. Rodzaj zadań nie inwestycyjnych realizowanych w ramach POM

L.P.	Rodzaj zadania nie inwestycyjnego
1.	Wsparcie istniejącej drużyny OSP – np. doposażenie w sprzęt, zakup strojów itp.
2.	Cykliczna organizacja „Dnia Wszechświętych” – imprezy integrującej mieszkańców i promującej miejscowość w regionie
3.	Organizacja szkoleń i warsztatów na ten temat możliwości pozyskania środków na finansowanie różnorodnych lokalnych inicjatyw społecznych – wynikające z tego przygotowywanie wniosków o dofinansowanie głównie do PO KL
4.	Inicjowanie rozwoju gospodarczego miejscowości poprzez doradztwo i pomoc w zakładaniu, a następnie prowadzeniu własnej działalności gospodarczej
5.	Promocja miejscowości Wszechświęte jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i turystom
6.	Zainicjowanie powstania wiejskiego stowarzyszenia na terenie miejscowości np. „Przyjaciół Wszechświętych”
7.	Prezentacja i promocja „dobrych praktyk” z innych miejsc oraz pomoc w ich wdrażaniu w miejscowości

9. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych Planu Odnowy Miejscowości Wszechświęte (w latach)

Tab. 10. Harmonogram rzeczowy realizacji zadań inwestycyjnych w ramach POM

RODZAJ ZADANIA	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Przekształcenie budynku Domu Strażaka w Świetlicę Wiejską - kompleksowy remont i wyposażenie budynku, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół							
Poprawa stanu infrastruktury technicznej wsi Wszechświęte							
Remont zabytkowego Kościoła pw. Wszystkich Świętych wraz z dzwonnica z 1460 r. i renowacja zabytkowego cmentarza znajdujących się w miejscowości							

10. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Wszechświęte

Na samym początku warto zasygnalizować, że właściwa realizacja działań inwestycyjnych zapisanych w POM zależeć będzie przede wszystkim od zapewnienia odpowiednich źródeł jego finansowania. Chodzi tutaj o możliwości zapewnienia wkładu własnego przez Gminę Sadowie jak również o wysokość poziomu dofinansowania inwestycji ze źródeł zewnętrznych. Właściwe przeprowadzenie procesu wdrożenia POM Wszechświęte, wpłynie pozytywnie na sferę przedsiębiorczości i życia kulturalno – społecznego wsi. Zostanie osiągnięta wizja miejscowości Wszechświęte, zrealizowane poszczególne cele.

10.1 Proces wdrażania

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez zatwierdzenie Uchwałą Zebrania Wiejskiego wsi Wszechświęte, następnie wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Sadowie. Poszczególne projekty w ramach POM będą wdrażane zgodnie z zasadami warunkującymi wydatkowanie środków w zależności od źródła ich pochodzenia. Funkcja Instytucji Zarządzającej, Koordynującej i Wdrażającej POM zostanie powierzona Wójtowi Sadowia. Do jego zadań będzie należało głównie:

- Określenie szczegółowych zasad realizacji POM,
- Zbieranie danych informujących o stanie wdrażania POM,
- Kontroling zgodności POM Wszechświęte z innymi dokumentami strategicznymi gminy, powiatu itp.,
- Zapewnienie odpowiedniego poziomu informacji i promocji o wdrażaniu Planu,
- Szczegółowa ocena realizacji Planu po okresie jego wdrażania (ocena ex – post)

Tab. 11. Harmonogram procesu wdrażania POM Wszechświęte

Zadanie	Odpowiedzialni za realizację zadania	Termin realizacji zadania
Inicjatywa w zakresie procesu tworzenia POM Wszechświęte	Wójt Sadowia, Radni, Sołtys	XI – XII 2008 r.
Proces tworzenia POM	Wójt Sadowia, Radni, Sołtys, mieszkańcy, pracownicy UG	XII 2008 – II 2009 r.
Uchwalenie POM przez zebranie wiejskie	Zebranie wiejskie Wszechświęte	25 II 2009 r.
Zatwierdzenie POM do realizacji przez Radę Gminy w Sadowiu	Rada Gminy Sadowie	26 II 2009 r.
Opracowanie dokumentacji technicznej zadań inwestycyjnych POM	Wójt Sadowia, projektanci	Zgodnie z realizacją poszczególnych zadań inwestycyjnych.
Realizacja poszczególnych zadań zapisanych w POM	Wójt Sadowia, Radni, Rada Sołecka, mieszkańcy	Do 2015 r.

10.2 Proces monitoringu

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

Funkcję instytucji monitorującej wdrażania POM będzie pełnić Rada Gminy Sadowie oraz Rada Sołecka Wszechświęte. Będą one mieć za zadanie:

- akceptację rocznych sprawozdań z realizacji POM przygotowanych przez Zespół ds. Wdrażania POM, w szczególności osiągnięcia celów, rezultatów,
- analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści POM,
- aktualizację POM,
- uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.

Monitorowanie POM to systematyczne i ciągłe zbieranie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania Planu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz

podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitoring POM Wszechświęte będzie skoncentrowany głównie na kontroli realizacji projektów inwestycyjnych. By podnieść jego przydatność, będzie on prowadzony w dwóch zakresach:

- **rzeczowym** - ma za zadanie dostarczyć dane i informację na temat aktualnego stanu wdrażania POM oraz przyczynić się do przeprowadzenia oceny jego wykonania na dany moment badawczy /raz w roku na podstawie sprawozdania z realizacji POM przygotowanego przez Zespół ds. Wdrażania POM/. Zakres rzeczowy monitoringu będzie prowadzony w dwóch kategoriach i dotyczy będzie:
  - wskaźników produktu,
  - wskaźników rezultatu.
- **finansowym** – będą obrazować go dane finansowe realizacji projektów, które będą podstawą do stwierdzenia czy postęp finansowy we wdrażaniu POM jest osiągnięty na poziomie zakładanym.

Fotografia Nr 17. Frontowa strona budynku Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska

10.3 Proces ewaluacji

Ewaluacja ma na celu poprawę: jakości, skuteczności i spójności realizacji Planu Odnowy Miejscowości w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru z jednoczesnym uwzględnieniem celów głównych Planu i właściwego prawodawstwa lokalnego, krajowego i wspólnotowego.

Rada Sołecka i Rada Gminy oceniając realizację POM będą brać pod uwagę następujące 5 kryteriów:

- **skuteczność** – kryterium, które pozwala sprecyzować, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie Planu zostały osiągnięte,
- **efektywność** – kryterium, które pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” Planu,
- **użyteczność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie Planu odpowiada potrzebom grupy docelowej,
- **trafność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele Planu odpowiadają potrzebom i priorytetem wskazanym w odniesieniu do obszaru miejscowości,
- **trwałość** – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Planu będą trwać po jego zakończeniu (**tzw. wartość dodana**).

Ocena wszystkich projektów i zadań inwestycyjnych Planu Odnowy Miejscowości dla miejscowości Wszechświęte, powinna być formułowana w oparciu o:

- ocenę ex - ante (przed realizacją POM), stanowiącą instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji, ocena ta została przeprowadzona przed stworzeniem POM,
- ocenę mid - term (w połowie okresu realizacji) – służy przede wszystkim jako instrument w wyniku, którego nastąpi aktualizacja POM,
- ocenę ex - post (na zakończenie realizacji POM) – służy ocenie zgodności realizacji POM z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie,
- ocenę on - going (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Zespół ds. Wdrażania POM, który będzie corocznie przygotowywał sprawozdanie z realizacji POM.

Fotografia Nr 18. Nagrobek na cmentarzu we Wszehświętych – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska

Sprawozdania z oceny realizacji Planu Odnowy Miejscowości powinny być sporządzane zgodnie z zaleceniami Rady Gminy i instytucji przyznających dofinansowanie projektów przewidzianych we wdrażaniu POM. Podmiotem odpowiedzialnym za ewaluację Programu jest Zespół ds. Wdrażania POM.

10.4 Proces promocji

Podmiotem, który ma zadanie prowadzić i nadzorować promocję POM, a w jej ramach również promocję poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych będzie Zespół ds. Wdrażania POM.

Najważniejszym celem działań związanych z promocją POM jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów pośrednich (mieszkańców, turystów) z informacją o projektach podejmowanych w jego ramach. Celem pośrednim może stać się np. pozyskanie instytucji, które ewentualnie mogą później występować w charakterze partnera poszczególnych zadań realizowanych w ramach POM.

Grupami docelowymi do których kierowana jest promocja POM będą:

- beneficjenci większości projektów – mieszkańcy miejscowości,
- środowisko przedsiębiorców lokalnych i ponadlokalnych,
- turyści.

W ramach promocji Planu Odnowy Miejscowości będą podejmowane następujące działania:

- powstanie i stałe uaktualnianie zakładki POM na stronie internetowej Gminy Sadowie oraz w BIP,
- publikacje o realizacji projektów w ramach POM w prasie lokalnej i regionalnej,
- tablice informacyjne i pamiątkowe informujące o realizowanych bądź zrealizowanych projektach,
- spotkania, zebrania wiejskie, warsztaty, konsultacje projektów z potencjalnymi partnerami gospodarczymi, społecznymi, jak i z mieszkańcami Wszechświętych.

10.5 Proces aktualizacji POM

Organem, który będzie miał prawo zdecydować o aktualizacji dokumentu strategicznego, jakim jest Plan Odnowy Miejscowości Wszechświęte, a tym samym o zmianie jego treści jest zebranie wiejskie jej mieszkańców, jednak każda taka aktualizacja musi być następnie zatwierdzona przez Radę Sołecką, a następnie Radę Gminy Sadowie. Taka gradacja przebiegu aktualizacji POM ma za zadanie wyeliminowanie potencjalnych złych i nieprzemyślanych zmian oraz promocję tych pozytywnych. Należy przyjąć, że do roku 2015 taka aktualizacja nastąpi co najmniej jeden raz.

**Fotografia Nr 19. Domu Strażaka we Wszechświętych
wraz z fragmentem ogrodzenia – stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

**Fotografia Nr 20. Oryginalny nagrobek na cmentarzu we Wszechświętych
– stan obecny
Fot. Marzena Urban – Żelazowska**

PODSUMOWANIE

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości Wszechświęte zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat (2009 – 2015) realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi Wszechświęte jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury wraz z zachowaniem dziedzictwa kulturowego, edukacji, sportu i turystyki. Mają podnieść jakość życia mieszkańców, wzmocnić infrastrukturę, poprawić warunki funkcjonalno – bytowe oraz estetykę wizualną i przestrzenną sołectwa Wszechświęte.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych (w tym także powstawania nowych).

SPIS TABEL

- Tabela Nr 1. Bezrobocie w Gminie Sadowie w latach 2005 – 2008.
- Tabela Nr 2. Gleby Gminy Sadowie.
- Tabela Nr 3. Gleby w miejscowości Wszechświęte z podziałem na klasy bonitacyjne.
- Tabela Nr 4. Placówki oświatowe w gminie Sadowie – nauczanie przedszkolne.
- Tabela Nr 5. Placówki oświatowe w gminie Sadowie – nauczanie podstawowe i gimnazjalne.
- Tabela Nr 6. Szkielet układu drogowego gminy.
- Tabela Nr 7. Analiza zasobów miejscowości Wszechświęte.
- Tabela Nr 8. Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji zadań inwestycyjnych w ramach POM
- Tabela Nr 9. Rodzaj zadań nie inwestycyjnych realizowanych w ramach POM
- Tabela Nr 10. Harmonogram rzeczowy realizacji zadań inwestycyjnych w ramach POM
- Tabela Nr 11. Harmonogram procesu wdrażania POM Wszechświęte

SPIS RYSUNKÓW

- Rysunek Nr1. Mapa Gminy Sadowie.

SPIS WYKRESÓW

- Wykres Nr 1. Mieszkańcy Gminy Sadowie z podziałem na miejscowości.
- Wykres Nr 2. Struktura mieszkańców miejscowości Wszechświęte z podziałem na grupy wiekowe.
- Wykres Nr 3. Podział gleb w miejscowości Wszechświęte.

SPIS FOTOGRAFII

- Fotografia Nr 1. Prezentacja projektu POM na Zebraniu Wiejskim we Wszechświętych – 25 II 2009 r. Na zdjęciu od lewej: Marek Czarnecki (*Komendant Gminny OSP w Sadowiu*), Stanisław Olszański (*Wójt Gminy Sadowie*), Marzena Urban – Żelazowska (*Autor POM, Dyrektor GOK w Sadowiu*)
- Fotografia Nr 2. Uczestnicy Zebrania Wiejskiego we Wszechświętych – 25 II 2009 r.
- Fotografia Nr 3. Zebrania Wiejskie we Wszechświętych – 25 II 2009 r.
- Fotografia Nr 4. Budynek Domu Strażaka we Wszechświętych
- Fotografia Nr 5. Zaplecze kuchenne Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny

Fotografia Nr 6. Teren położony za Domem Strażaka we Wszechświętych – miejsce przyszłego mini – zaplecza sportowego

Fotografia Nr 7. Jedno z pomieszczeń Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny

Fotografia Nr 8. Taras przed Domem Strażaka we Wszechświętych – stan obecny

Fotografia Nr 9. Zabytkowy Kościół we Wszechświętych

Fotografia Nr 10. Jeden z unikatowych nagrobków znajdujących się na cmentarzu przykościelnym we Wszechświętych

Fotografia Nr 11. Cmentarz we Wszechświętych

Fotografia Nr 12. Budynek Domu Strażaka we Wszechświętych w zimowej szacie

Fotografia Nr 13. Główna sala Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny

Fotografia Nr 14. Dom Strażaka we Wszechświętych skąpany w zimowym słońcu

Fotografia Nr 15. Kościół we Wszechświętych

Fotografia Nr 16. Tył budynku Domu Strażaka wraz z terenem przylegającym – stan obecny

Fotografia Nr 17. Frontowa strona budynku Domu Strażaka we Wszechświętych – stan obecny

Fotografia Nr 18. Nagrobek na cmentarzu we Wszechświętych – stan obecny

Fotografia Nr 19. Domu Strażaka we Wszechświętych wraz z fragmentem ogrodzenia – stan obecny

Fotografia Nr 20. Oryginalny nagrobek na cmentarzu we Wszechświętych – stan obecny